

Generaldirektör Anna Pettersson Westerberg,
Pensionsmyndigheten

Ordförande Mats Sjöstrand, Fondtorgsnämnden

Kopia

Socialförsäkringsminister Anna Tenje,
Socialdepartementet

Stockholm 2024-03-21

Myndigheters flytt av fonder till utlandet på grund av skatteoptimering

Pensionsmyndigheten har tillkännagivit att de avser att byta ut de svenska fonder man använt i förvaltningen av den traditionella försäkringens tillgångar mot irländska fonder som kan erbjuda en s.k. skattetransparent beskattning.

Även Fondtorgsnämnden har i nu aktuella upphandlingsunderlag angett att frågan om ”en kostnadseffektiv struktur” för skattebefriade investerare har särskilt stor betydelse vid utvärderingen av fonderna.

Den svenska lagstiftaren tillåter dock inte dessa fondkonstruktioner i svensk rätt och Fondbolagens förening ifrågasätter lämpligheten i att svenska myndigheter använder sig av utländska upplägg som inte är tillåtna i Sverige.

Föreningen har efterfrågat en lagändring och frågan utreds men ett eventuellt förslag dröjer. Genom att inte avvakta en svensk lösning förorsakar myndigheterna en irreparabel konkurrenssnedvridning till stor nackdel för svensk fondverksamhet.

Bakgrund

Enligt de dubbelbeskattningsavtal som Sverige ingått har svenska myndigheter rätt till full nedsättning av källskatt på kapitalinkomster i bl.a. USA.

I det fall svenska myndigheter direktinvesterar i amerikanska värdepapper i eget namn uppnår de den skattegynnade ställningen. Om myndigheterna i stället

investerar via värdepappersfonder så kvarstår en skattskyldighet eftersom fonderna endast får tillbaka halva källskatten.

Pensionsmyndigheten har aviserat att de avser att sälja sina befintliga sverigeregistrerade värdepappersfonder för att undvika de utländska källskatterna. I stället har myndigheten samarbetat med ett par utländska fondbolag för att tillsammans sätta upp s.k. skattetransparenta fondstrukturer på Irland.

Denna typ av fonder är inte tillåtna i svensk rätt. Fondbolagens förening har efterfrågat en motsvarande lösning i Sverige och regeringen har tillsatt en utredning som ska titta på frågan. Det kan dock dröja innan en eventuell lagstiftning är på plats.

Även Fondtorgsnämnden avser att premiera utländska skattetransparenta fonder i sina upphandlingar. Myndigheten frågar specifikt efter hanteringen av källskatt för skattebefriade investerare och uppgiften anges ha särskilt stor betydelse i utvärderingen. Det innebär att svenska fonder inte kan få full poäng i upphandlingen eftersom den svenska lagstiftaren inte tillåter denna typ av fondstruktur.

Konsekvenser

Genom att använda sig av utländska lösningar bidrar Pensionsmyndigheten till att de utländska fonderna får ett stort försprång framför svenska fondbolag. Även om Sverige skulle få en motsvarande lagstiftning i framtiden är det mycket problematiskt att konkurrera med etablerade lösningar då fonden inte kan startas utan befintliga skattebefriade investerare. Med en avkastningshistorik, gjorda erfarenheter, utarbetad tillsyns- och skattepraxis blir konkurrensfördelarna för de redan nu etablerade fonderna av en sådan storlek att det blir mycket svårt för svenska fondbolag att få tillbaka det svenska myndighetskapitalet till sverigeregistrerade fonder.

Exempelvis måste en skattetransparent fond på Irland ha två angivna investerare när ansökningsen om att få starta fonden lämnas in. Förfarandet att starta fonden tar lång tid. Det är ett omfattande arbete och kräver i hög grad samverkan från investerarens sida.

Vad avser Fondtorgsnämndens upphandlingar innebär utvärderingskriterierna att svenska fonder diskrimineras. Fondtorgsnämnden, som Sveriges största upphandlare av fonder, kommer att driva det ackumulerade premiepensionskapitalet i stora fondkategorier till utländska fonder.

Avtalstiden för upphandlingarna är sex till tolv år. Även om den svenska lagstiftningen skulle ändras och skattetransparenta fonder introduceras i Sverige under denna period är det näst intill omöjligt för svenska fondbolag att konkurrera i nästa upphandling. Det går inte att starta fonden med kapital från fondbolaget eftersom investerarna måste vara skattebefriade. Det innebär att det är svårt att ha en fond redo vid kommande upphandlingar då de största investerarna redan lämnat landet för utländska lösningar. Det uppstår ett moment 22 där svenska fondförvaltare får en

omfattande och i delar irreparabel konkurrensnackdel oavsett om den svenska lagstiftningen ändras i framtiden eller inte.

I förlängningen påverkas svenska skatteintäkter negativt när svensk fondbransch måste dra ned sin verksamhet eller förlägga den i andra länder.

Begäran

Föreningen anser att det är olämpligt att Pensionsmyndigheten använder utländska upplägg som inte är tillåtna i svensk rätt och att starka skäl talar för att myndigheten i stället bör anpassa sin verksamhet till de förutsättningar som ges i svensk lagstiftning. Pensionsmyndigheten har inte skatteoptimerat sin kapitalförvaltning på över 20 år och det finns anledning att avvakta ytterligare tills en svensk lagstiftning är på plats innan man upphandlar en dylik tjänst.

Fondtorgsnämnden bör på samma sätt avvakta med att ställa krav i sina pågående och kommande upphandlingar som svenska fondbolag inte har rättslig möjlighet att möta.

Fredrik Nordström

VD, Fondbolagens förening